Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII | Reus Diumenje 13 de Mars de 1898 | Núm. 3.500

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas.
n provincias trimestre. . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . » 7
Anúncis, á preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

Tos — Desapareix rápidament usant lo — Tos

XEROP SERRA

No conté opi ni morfina, per lo que pot administrarse als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

Tos — FARMACIA SERRA. — Oberta tota la nit. — Tos

CREMA LÁCTEA ROMEU

Reproductora de la llet

aprobada per la M. Iltre. Academia Médich Farmacéutica de Barcelona.

Encasment recomenada pera aumentar la llet á las Mares de familia, en cuants casos s' hagi retirat per disgust, fluixetat, etc. Ab son ús, tota mare pot criar á sos fills durant lo temps de la láctancia.

Dipósit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

AVÍS

Lo taller y botiga de marmolista y escultor de Viuda y fills de Agustí Auqué, del carrer de Monterols número 25, s' ha trasladat á la plassa de la Constitució, número 17 y Galanas, 1.

Especialitat en xamaneyas, panteons y tot lo referent en marbres del país y extranjers.

Vinyas Americanas

DE

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions.—Preus reduhits y autenticitat garantisada.—Cinch milions d' estacas, y un milió de barbats.

L' ADVOCAT

Don Bienvenido Pascó Tarrech

ha establert son despaig en l' entressuelo de la casa núm. 1 del carrer Arrabal de Santa Anna, (cantonada à la de Monterols) y té 'l gust d' oferir sos serveys á sos conegnts y amichs y al públich.

Horas de despaig: de 10 á 11 y de 6 á 8.

D. EDUART BORRÁS PEDRÉT

METJE-CIRURJIÁ

ha trasladat sa habitació y despaig al Arrabal de Santa Anna número 45, Reus.

SECCIÓ DOCTRINAL

Lo regionalisme y Castelar

(Acabament)

Y si aixó succehía en 1858, ¿qué no tindrá que dir avuy, Castelar, si volgués jutjar ab sa poderosa inteligencia los efectes perniciosos de las lleys centralisadoras, y del *caciquisme* per aqueixas mateixas lleys creat? ¿Qué no diría, entre altras, de la vigent lley d' obras públicas, en virtut de la qual las construccions més necessarias als pobles s' eternisan, fins pagantlas aquestos, ó s' espera sa concessió com una gracia del poder?... Pero, seguím atents á lo que en Castelar á continuació expressa.

«Nosaltres—afegeix—treuríam al Gobern tants cuidados. Li deixaríam lo nombrament dels empleats de la Nació dins de certas reglas, y faríam inamovibles los empleos. Aixís moriría, per un costat, la tiranía de la administració; y per altre la incertitut dels administrats. A la provincia li donaríam lo nombrament dels empleos de la provincia, dins també de certas lleys, pera que administrés per sí sos interessos. Al municipi li deixaríam la mateixa llibertat pera regirse per sí, pera administrar sos interessos locals. Aixó succeheix en nostra patria, aixó passa en las Provincias Vasconcongadas. La llibertat es l' ánima d' aquells pobles. Lo pare ho trasmet al fill com una herencia sagrada. Sobre aquellas lleys sura l' esperit de mils de generacions que las han sellat ab sa sanch. Baix l' arbre que s' alimenta ab las cendras dels vascongats, juran tots la santa llibertat. La mare ensenya al nen á pronunciar ab amor lo nom de sas sagradíssimas llibertats; lo vell compta als joves los sacrificis fets per la llibertat, y 'ls ensenya que cada pedra es com un túmul y cada camp com un cementir, y cada montanya com una fortalesa inespugnable, quals pedras se mouhen per sí solas contra 'ls enemichs de las llibertats vascongadas. Lo poble nombra son Gobern: es dir, lo quefe de la famalia. Lo Gobern que tots han nombrat, es com lo vell venerable pare, á qui tots respectan y que beneheix á tots. La administració es en sas mans beneficiosa pera 'l ciutadá. Aquest Gobern nascut de las entranyas mateixas del poble, promou los interessos de tots, rotura 'ls terrenos incults, obra en las montanyas, en los desfiladers, á la vora pahorós dels abismes, magníficas y espayosas calsadas. Sa administració es rápida, es senzilla, es barata; perque «felissos los pobles que dirigeixen sos interessos per sí mateixos. Pera organisar »ab armonía l' Estat, pera que tota activitat s' emplehi »y no 's perdi, demaném la descentralisació adminis»trativa. No volém que 'ls Ajuntaments donguin comp»te de la gestió de sos negocis al Gobern, sino al poble »que 'ls nombra. No volém que 'ls pressupostos muni»cipals sian fets per lo Gobern, sinó per lo poble. No »volém que la promoció dels interessos locals dependei»xi del Ajuntament.» No volém matar la vida municipal; perque sense vida municipal no hi ha dignitat; no hi ha llibertat possible en los pobles.»

Segueix després un tros d' hermosíssima elocuencia consecuenciás administrativas de nostre sistema son á un temps mateix racionals é históricas; per un costat miran á la ciencia y per altre á nostras *venerandas tradicions.»*

Passa desseguida á parlar de las consecuencias económicas de la democrácia, y servintli de tema las paraulas del ilustre gallego D. Gabriel Rodriguez: «La llibertat es barata, ser lliure es lo que menos costa», afegeix:

«Res hi ha que exigeixi majors sacrificis que la tiranía; perque aquesta necessita pera organisarse y subsistir, de una forsa inmensa que no té per sí, que ha de pendre per tant dels individuos de la societat tiranisada. Y en efecte, *lo Gobern panteista que ompla tota la societat*, diu al ciutadá: jo pensaré per tú; dém diner pera grans Academias, pera mantenir als sabis; jo 't proporcionaré jochs, teatres, espectacles; dém diner pera pagar als artistas: jo seré comerciant; dém diner pera mas industrias; jo 't donaré 'l tabaco que fumas, la sal necessaria pera ton sosteniment; pero dém diner pera provehir á aqueixas necessitats: jo nombraré fins los peons dels camins, fins los guardas rurals, fins los serenos, per medi de mos corretjidors; pero dèm diner: jo protejiré ta industria, impediré que vingan los géneros extranjers; pero dém diner; jo seré fins jugador si es precís; pero dém diner pera la lotería: y com necessito molt diner, imposaré contribució sobre tot, sobre 'l tros de pá que posas á la boca, sobre 'l ví ab que reparas tas forsas, sobre l' aygua que beus; y si alguna vegada 'm veig apurat, la imposaré fins sobre l' ayre que respiras. Lo Gobern democrátich, desembrassant al Estat de tantas y tan inùtils cárregas, y deixent ample espay obert á la iniciativa individual, disminuirá 'l pressupost, será un gobern barato.»

Tot aixó ensenyava en Castelar ab inimitable eloquencia als espanyols en 1858. Y ¿no es cert que, ab algunas lleugeras adicions y variants, eixa forma de la democracia vé á ser casi la mateixa que sustentém avuy los regionalistas?...

Perque nosaltres, dins de nestre sistema de gobern, també tením solucions administrativas económicas; y en lo desitj sinceríssim y fervent de *restaurar la Patria*, y d' anular aqueix Estat panteista que ompla tota la societat y tot ho absorbeix y esterilisa, nosaltres també volém:

Respecte profón á las venerandas tradicions de nostres antepassats:—Respecte profón als usos, bonas costums, drets y llibertats dels municipis y regions:—Descentralisació administrativa y económica, pera que 'ls municipis sían autónoms y pugan garantir la autonomía del ciutadá, puig sempre ha sigut lo municipi lá salvaguardia de las llibertats:—Separació absoluta de la administració y de la política, pera que aquest no corrompi á aquella convertintla en instrument de sos fins:– Y, com resultancia de tot aixó, que l' Estat espanyol sía perpétuament gran y poderós, constituhit per la perfecta armonía de tots sos pobles y regions, lligats per los indisolubles vínculs de la rassa, de la tradició y de la historia.

Y no dihém més per avuy, puig l' espay falta y queda encare molt que afegir á lo consignat en aquestas ratllas.

SALVADOR GOLPE.

(De la *Revista Gallega.*)

Bibliografia

«L' alegria que passa», quadro lírich en un acte, per Santiago Rusinyol, Musíca d' Enrich Morera.

En Santiago Rusinyol es prou conegut en lo mon de las lletras patrias y en lo de las bellas arts, pera que tinguém necessitat de presentarlo.

Pintor-escriptor à la vegada, de portentosa imaginació, lo mateix traslada á la tela atrevidas concepcions y copias del natural exacte, que las pinta en un quadro de poetica prosa.

Los seus llibres «Anant pel mon» y «Oracions», contenen en sas planas tota l' anima artista d' en Rusinyol. Lleginlos, un se fa cabal de lo qui es el *leader* dels modernistas catalans.

Mes avuy en Rusinyol se nos presenta baix un nou aspecte literari, la dramática, y en aquesta forma aném á estudiarlo per mes que en tota obra lírica no 's pot ser massa exigent al jutjarla.

Las bonas cualitats d' observador que son autor te demostrat lo possehir, li havian de facilitar molt lo travall pera sa nova obra, quin argument, es un quadro arrencat ab tota llur vida y transplantat ab gran fidelitat á las taulas del teatre.

Los seus personatjes son tipos veritables que tothom coneix y's veuhen á cada moment, ab la sola particularitát de que emplean en llurs dialechs, una prosa esser fruyt de una inspiració de geni, la del autor.

L' argument de l' obra es d' un mecanisme molt sensill y com á tal tambe real.

Es pot fondres en lo crissol d' aquestas quatre paraulas. En *Joanet* fill del Alcalde del poble y hereu de llurs propietats es un jove que está mitj instruit y á punt de casarse ab la puvilla, no que son cor ha triat, sino la que li ha senyalat son pare. S' hi casará, mes com es natural no l' estima; éll te altres aspiracions, mes falagueras ilusions que li ha fet naixer la vista d' un quadro, que segurament, representava alguna dona coqueta, tal com nos la descriu, y la seva promesa en res s' hi rembla.

Ab aixo passa pel poble y representa una funció, una companyia equestre, en la que hi va una artista que te molts punts de contacte ab la dona del quadro, y se 'n enamora. Aquesta artista es simbol de la poesia que passa y d' aqui naix à nostre judici lo titul de l' obra, puig al deixar al poble la companyia, *Joanet* se queda al costat de sa antiga nuvia, cor-confús y trist.

En cada escena de las deu en que l' obra 's divideix s' hi troban trosos hermosissims de prosa, que ab gust reproduhiriam si sapiguessim quin escullir, donchs tant *Tofol, bon home y mandra*, en la primera escena, com en *Joanet, jove de poble que s'omplert lo cap de cabories mal pahides*, en la escena tercera y séptima en los dialechs ab *Zaira* y'l *Clown* en la IX, tots tenen quelcom de notable y que ha d' esser sentit ab gust per l' espectador.

Un defecte y per cert no insignificant trobem en l' obra.

No podém esplicarnos y segurament tampoch s' ho explicará 'l publich devant del qui 's representi l' obra, lo perque *Zaira* rebot per terra la pesseta que en *Joanet* ha posat en llur safata, al passar aquesta pel públich.

Com comprenem menos en cara que despres d' aixó, al marxar li envies un petó.

Trobá que era poch una pesseta? No 'n volia cap? Considerantse ofesa per la almoyna, sa dignitat de artista y dona li hauria permés enviar lo darrer petó?

Duptes son aquets, y altres que á la pensa acuden, que convindriá aclarir, y jo m' atreviria á demanar à En Rusinyol que ho fes, pera que los enemichs d' aquesta tendencia modernista, no aprofitessin aquest petit nuvol de l' obra pera posarla fora de la realitat,

Per lo demés «L' alegria que passa», es un goig que en nostra cor queda.

* * *

De la música d' en Morera, no seré jo, profá en l' art divi, qui s' atraveixi á parlarne en aquestas columnas.

Si la conegués per haverla sentit executar per una orquesta, tot lo mes que faria fora indicar los números que millor m' haguesin impresionat, los que ab més gust hauria sentit, sense por d' incorre en disbarats, puig podrían ésser altres més inspirats, pero á mi no 'm podían haver agradat tant.

Quedis donchs pero los iniciats en l' escala, lo llegir las notas musicals que van aplegadas en lo mateix llibre de la lletra de «L' alegría que passa», y coneixer las bellesas que aquellas contenen, com á concepció d' un músich tan distingit é ilustre compositor, que jo dono fi á ma tasca, enviant á tant notables autors ma calurosa felicitació pel nou fruyt de son ingeni, esperant que no será aquest l' únich trajo ab que s' engalanará la Talía catalana.

F. C. E.

ARTS Y LLETRAS

Le «glorie» de l' héroe

(DEL NATURAL)

Lo trasatlántich xiscle orgullós. Le mariner de guardia ha mirat lo port desitjat. Lo castell de pope y 'l pont s' omple de passatjers de primera y de segona d' essers privilegiats, que am l' ullere als dits escursan la distancia que 'ls separe de terra y examineu am ansia febrose 'l moll y 'ls seus contorns.

Las flámules y 'ls gallardets onejen magestuosos y alegren la vista: s' han acabat los perills, las incomoditats, los barques y las augencies. Dins d' una hora o més los peus trepitjarán la terra benvolguda...

¡Quin viatje més felis! Lo capitá del vaixell ho diu als que 'l rodejen: feya molt temps que l' «Isla de Panay» no havia rendit lo trajecte de l' Habana á Cádiz am tants pochs entrebanchs.

No hi havía hagut la mes petita novedat en la tripulació y 'n lo passatje de preferencia. Total res.. dicet morts dels de tercera, dicet soldats qu' havian embarcat ja mitj agonitzants y que no havian tingut prou

Era necessari celebrar lo tercere de la travesia. Lo Capitá crida á un criat y als pochs instants lo xampany y 'ls licors venen á dojo pel siti prohibit als passatjers de tercera... ¡Quina alegria! ¡quina animació!

Sobre 'l «soldado» á tres metros está cuberta, la gatzare no hi arriba. Allí 'n un departament de pochs pams quadrats, hi ha instalada l' «enfermeria... popular:» la dels *héroes*, la dels que han anat á Cuba á defensar la patria, qu' han donat per ella la sanch y la salut, y que no tenint mes per sacrificar en son holocaust, son recursos á sas familias com frastos que ja per res serveixen...

També á aquella estancie 's veu un grupo: poch nombrós, no tant alegre com los de dalt; pero més conmovedor. Sobre una llitere miserable, vestit am *rayadillo*, jau un infelís que jemega: á son costat un altre soldat l' observa cap-ficat...

—¿Com te trobas, Manel?

—Malament... D' aquesta no n' escapo... ¡Up! ¡Aquest singlot malehit! M' ofega...

—Animo, home. Ja estám per arribar á terra... Tothom se n' ha anat cap á cuberta, perque diuhen que 's veu lo moll.

—¿Quin?

—Cádiz.

—¿Cadiz? ¡Up! ¿Veus? Me moro. Si fos Barcelona, agonitsant y tot pujaria á véurela pera despedirme'n... Pero Cádiz no es la nostre patria...

—Deixa 't de cabories.

—Digas. . ¡áy!,.. no puch... Digas... ¿hi ha músiques al moll, hi ha forsa gent, se senten molts vivas?

—Me sembla que no... no ho sé...

—¡Hipócrites! Huan nos en vam anar!... ¡Up! ¡No poguer viurer tant sols fins á respirar los ayres de Catalunya! ¡Ay!

—¡Quinas manias! Me sembla mentida que siguis l' héroe de «Ceja del Negro» y de «San Cristóbal»; un home que ha guanyat la creu de San Fernando per son valor temerari...

—¡Aixi y tot, me 'n vaig! ¡Up! Ves á buscá al metje... Desseguit...

Lo company de l' infelís surt, en efecte, com un llamg en busca del Galeno; pero al anar á entrar en los corredors ahont hi han los camarots, es detingut per un mariner.

—¿Hont vas? ¿Que no has llegit aqueix lletrero?

Y n' hi ensenya un col-lorat al brancal de la porta que am lletras grabadas diu:

«Límite de los pasajeros de 3.ª».

—Es que haig de veure al metje. Hi ha un malalt que s' está morint·

—Donchs espera 't: ja li donaré jo 'l recado.

Als quinze minuts tot ha acabat per l' héroe.

—Capitá—fa 'l facultatiu.—Un soldat mort.

¿Tot just ara que tenia tota la documentació arreglada? Haurém de rectificar los portes. Sempre surt feyna nova.

Lo desembarch s' efectuá sense incidents; pero fa parar l' atenció una llitera rigurosament tapada qu' es conduhida á l' hospital.

—Mire, mire—exclama un curiós.—Un mort.

—Si, deu ser un soldat.

—Es clar. Si fos un quefe ú oficial no oniría tant sol...

—Per aixó ho dich.

—Alguna ánima piadosa, vejentlo passar.

—Deu t' hagi perdonat.

Y ras... La fossa comú s' obre... y engoleix lo cadavre... D' ell no 'n queda ni 'l mes petit recort... ni una creu de fusta que ensenyi son nom als curiosos.

Y aquell home havía pres part en deu combats, havía sigut aclamat per héroe y detingut com á tal...

¡Oh! la glorie!.., la patrie!...

J. CARBONELL ALSINA.

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS
del dia 12 de Mars de 1898
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	761 752	100 100	4'	1'2	Plujós	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo	direccio	classe	can
9 m. 3 t.	Sol. . . 17 Sombra 17	4	8 10	E E.	Cun Nin	0'8 08

A Vilafranca del Panadés

MEETING REGIONALISTA

Felís idea fou la de nostres bons companys de Vilafranca del Panadés en decidir renyir batalla contra 'ls corromputs partits polítichs defensors del centralisme: y plaussible acort lo de la «Unió Catalanista», en autorisarlos, en conformitat à la base cuarta de la Assamblea que tingué lloch en aquesta ciutat, pera empendre la lluyta.

No podían millor interpretar los sentiments de nostre poble en escullir, pera candidat catalanista lo «Centre» de Vilafranca, á la digna personalitat de D. Joan Permanyer y Ayats catedrátich del Dret foral de la Universitat literaria de Barcelona, ilustre Jurisconsult á qui sos companys de foro han enlayrat á la Presidencia de la Academia de Jurisprudencia de la ciutat comtal y los seus companys de ciencia al primer lloch del «Ateneo Barcelonés», persona de tots los catalans coneguda y de tothom estimada, y à la que per endevant se li pot posar la mes cega confiansa.

Mes tots aquets acorts y aquestas iniciativas plausibles, mereixen una sanció pública devant del nostre poble: no perque hagi desaparescut la elecció de Diputats per aclamació, los regionalistas, los que cada dia estém batallant pera la consecució del fí que ha de regenerar á nostra pátria, podíam creurens rellevats del deber que tením d' assistir al «meeting» que avuy á las deu del matí se celebrarà en lo Teatro Principal de Vilafranca, á fí de que, acte tan important, tingui la ressonancia deguda.

En Permanyer, á las futuras Corts, ha de representarhi més que al districte de Vilafranca, à nostre poble; en lo Paláu de las lleys, ha de fer sentir sa autorisada veu, com à representant d' aquest que aspira á la més ámpliá descentralisació, deslligarse per complert del jou ab que l' Estat te fermadas á las regions, que per sas costums sa llengua y sas lleys, tenen dret á una vida més felís de la que portan.

Convé demostrar una vegada més al Govern de Madrid, ja que nova ocasió 'ns vé à la mà, que som y á Catalunya representém algo més que quatre homes sense cervell y quatre egoistas, y que cap altre partit polítich compta ab més forsas á Catalunya que 'l regionalista.

D' aquí que la «Associació Catalanista de Reus y sa comarca» comprenguentho aixís, al designar la persona que la representés en aquell acte de tanta

trascendencia pera la vida de nostre partit, escullís á son digníssim president D. Anton Serra y Pamies, regionalista entussiasta y Diputat provincial per aquest partit y Lo Somatent que igualment s' interessa pera que l' acte no defraudi las esperansas de sos iniciadors no s' ha acontentat ab que se 'ls representés, sino que hi envía á nostre bon company y Director.

—

En lo tren correu que surt á dos quarts de sis del matí d' aquesta ciutat cap á Barcelona, avuy ha emprés lo viatje cap á Vilafranca nostre estimat Director D. Francesch Colom Escoda, pera que en lo meeting electoral que se celebrará en lo Teatro Principal de tan important vila, hi tinga Lo Somatent la seva representació.

—

Ahir al vespre havía de tenir lloch en la important vila de Falset una reunió dels pobles d' aquella comarca, á la que hi assistiren los candidats ministerials senyors Gay y Cañellas, pera tractar de la vinent lluyta.

Los Srs. Gay y Cañellas sortiren d' aquesta ciutat en cotxe á cuarts de cuatre de la tarde.

—

Ahir á un quart de vuit del vespre y en lo tren correu sortí cap á Tarragona, en quina estació agafa l' exprés de Valencia, pera trasladarse á Vilafranca, nostre distingit amich y ver company D. Anton Serra y Pamies, qui en la representació que ostenta, assistirá al «meeting» electoral que á las deu del matí se celebrará en lo Teatre Principal de Vilafranca, organisat pel «Centre Catalanista» de la mateixa.

—

A las 11 del matí d' ahir, lo tren de carga que de Mora arriba á aquesta ciutat á la una de la tarde descarrilà á causa d' un desprendiment de terras entre la estació de Riudecanyas-Botarell.

Per sort no hi hagué desgracias personals, si tan sols se feu malbé un vagó y 'l tandem.

Tots los trens tenen que fer trasbort en las referidas estacions.

—

Diuhen de Madrid que en lo ministeri d' Estat s' ha rebut un cablegrama de Buenos Aires donant compte d' haver aparegut la febre groga en aquella capital.

—

Lo temps no vol entrar á una millora.

Ahir seguí regnant la humitat d' aquets dias y fins tinguerem los ruixadets de costùm.

La temperatura descendí també un xich més que 'ls dias anteriors.

—

La llibrería la «Azucena» de Barcelona, acaba de publicar una nova edició del llibret «Lo Remediador, ó sia copia d' alguns remeys que usaba lo célebre senyor Vehí de la Péra, que facilita al senyor Genover de Vilanant». Aquesta obreta escrita en catalá es de molta utilitat pera las familias, á las que la recomaném, donchs en ella trobarán tota classe de remeys doméstichs pera infinitat de malaltías.

Aquesta nova edició, ademés d' haverse corretgit, s' ha aumentat ab molts altres remeys, formant en conjunt una colecció de 158 receptas.

Se ven al preu de 0'50 pessetas en «La Azucena», Bonsuccés, 13, en «La Aurora», Lauria, 70, Barcelona, y en las demés llibrerías de Catalunya.

—

Diu un colega, que la amassona russa miss Majestroff dirigí un reto als ciclistas de Madrid, apostant 5 000 pessetas á que corre mes que ningú.

Lo reto ha sigut aceptat per un grupo de ciclistas, y las cantitats de la aposta están depositadas en lo Banch d' Espanya.

Lo grupo de ciclistas ha nombrat pera efectuar la carrera al senyor Martí.

—

No será á Riudecols sino á Riudoms ahont se verificará lo 19 del actual la reunió magna del partit carlista.

—

En lo teatret de la societat «Juventut Reusense», s' hi posarán aquesta nit en escena dos divertidas comedias en un acte tituladas «Castor y Polux» y «Un fí de festa», acabant la festa áb un ball amenisat per la banda de la societat.

—

Copiém del «Diario del Comercio» de Tarragona:

«Han sigut nombrats agents temporers pera la formació de padrons y cédulas personals D. Miquel Badía Corbella, D. Llorens Cereceda, D. Adolf Carós Magarolas, D. Baldomero Torrens, D. Joseph Sangnís, D. Joan Fernandez, D. Joseph Gatell Martinez, D. Joan González Bové y D. Joan Plá Organ.

Felicitém als agraciats.»

Traslادém la noticia á nostre Ajuntament, per si estima oportú que també s' emprengui 'l travall de la confecció del Padró de cédulas personals d' aquesta ciutat com dispesa 'l vigent Reglament, á fi de tenirlo llest pera 'l temps que marca la lley y evitarse que per part de la Administració de Contribucions de Tarragona se comuniqui alguna multa als senyors regidors.

—

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes especies, en lo dia d' ahir, la cantitat de 1089'53 pessetes.

Crónica teatral

Benefici de la senyoreta Elena Tani

D' entre l' estol d' artistas que han trepitjat las taulas del Teatre Fortuny, pocas com ella s' han conquistat tan aviat las simpatías de nostre públich, arribant al extrém de que se l' anyori la nit que no se la veu á las taulas; per lo tant son benefici, que tindrá lloch en la funció de demá á la nit, ó molt nos equivoquém ho ha de resultar verament lluhit.

Lo programa que regirá, será l' estreno en aquesta ciutat de la opereta cómica en tres actes «Don Pedro dei Medina», cantant la beneficiada uns «couplets» y potser executi un baylable de la escola francesa.

Enterats a darrera hora d' ahir del projectat benefici de la aplaudida artista, sentím no poguer en lo present número pagarli lo molt que nos ha fet gaudir en la interpretació dels personatjes que se li han confiat, fent una extensa crónica de sas bonas cualitats artísticas.

Prénguissen la bonâ voluntat, desitjantli que la entrada correspongui al amor en que ha treballat.

SECCIÓ OFICIAL

Alcaldía Constitucional de la ciutat de Reus

REEMPLASSOS

Devent rebres en aquesta Casa Consistorial lo dia 15 del actual de las 10 del matí á la una de la tarde y de las 5 de la mateixa á las 8 de la nit las probas dels expedients de las exempcions legals alegadas per los minyons concurrents al present Reemplás ó als d' enteriors que s' expressan en la relació adjunta aquesta Alcaldía, en cumpliment de lo prescrit en l' art. 63 del vigent Reglament pera la execució de la Lley cita als tres minyons que hagin obtingut en le sorteig los tres números següents á cada un dels minyons que aleguin exempció, pera que ells ó sos pares se presentin en la Casa Consistorial l' indicat dia y hora á fí de que puguin, si ho consideran necessari, alegar en l' expedient las contrajustificacions que se 'ls hi ofereixin.

Y pera que serveixi de citació als minyons interessats se publicará y fixará aquest bando en la forma de costum.

Reus 12 de Mars de 1898.—L' Alcalde, Joseph María Borrás.

Relació que se cita

REEMPLÁS DE 1898

Pera las 10 del matí

Joseph Sisquellas Vilá	número	87 del	sorteig.
Baldomero Martínez Escoda	»	88 del	»
August Sugrañes Salvadó	»	90 del	»
Joseph Barba Gassol	»	92 del	»
Pere Elias Llauradó	»	100 del	»
Anton Duch Capdevila	»	101 del	»
Francisco Pellicer Corts	»	102 del	»
Joan Cort Capdevila	»	104 del	»
Francisco García Sugrañes	»	105 del	»
Mario Cort Buxó	»	120 del	»
Joseph Bergés Jaumá	»	124 del	»
Joaquím Borbonés Aguadé	»	129 del	»
Laureano Bigorra Vidal	»	130 del	»
Joan Pamies Juliá	»	131 del	»
Jaume Casals Monté	»	138 del	»
Francisco Salomó Vergés	»	140 del	»
Pere Tost Montserrat	»	144 del	»

Pera las 5 de la tarde

Jaume Berer Sans	»	145 del	»
Francisco Fusté Verdala	»	161 del	»
Joseph Navás Tosquellas	»	165 del	»
Joseph Gavaldá Sardá	»	166 del	»
Joan Roca Solé	»	172 del	»
Joseph Mercader Papiol	»	173 del	»
Joseph Pamies Andreu	»	179 del	»
Vicens Anguera Cavallé	»	183 del	»
Anton Ferré Poblet	»	184 del	»
Miquel Descarrega Andreu	»	189 del	»
Agustí Gurrea Argilaga	»	193 del	»
Emili Solá Escolá	»	197 del	»
Aniceto Palau Plana	»	200 del	»
Salvador Salvadó Massagué	»	204 del	»
Enrich Vilalta Isern	»	205 del	»
Ramon Truca Guin	»	207 del	»
Jaume Agramunt Puigibet	»	210 del	»
Joseph Roig Vilaseca	»	215 del	»

—

Registre civil

del dia 11 de Mars de 1898

Naixements

Cap.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Fau Estivill Ferré, 68 anys, segon del Roser 62.—Salvador Marca Balada, 73 anys. S. Jaume 32.—Rosa Vilaseca Padrol, 49 anys, S. Francesch 17.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Leandre.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Continúa á dos cuarts de 7 del vespre se la novena de Sant Salvador d' Horta.

Avuy à las 8 del matí tindrà lloch la Camunió de la Mare de Deu del Carme y á un cuart de 5 de la tarde la funció mensual de costùm.

Sant de demá.—Santa Matilde.

SECCIO COMERCIAL

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	61'36	Cubas del 86	85'12
Exterior	76'20	Cubas del 90	71'25
Colonial	84'	Aduanas	91'
Norts	22'35	Oblg. 5 p% Almansa	77'25
Fransas	18'95	Id. 3 p% Fransa	37'25
Filipinas	90'		
PARÍS			
Exterior	54'50	Norts	'
GIROS			
París	39'50	Londres	35'53

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

—

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	61'30	Filipinas	'
Exterior	76'15	Aduanas	91'
Amortisable	'	Cubas 1886	85'
Fransas	19'	Cubas 1890	71'12
Norts	22'40	Obs. 6 0[0 Fransa	70'50
Exterior París	54'56	Obs. 3 0[0 »	37'25
GIROS			
París	38'50	Londres	35'95

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuhen desvaneixers.

Cap remey, ja sía untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebritats médicas, aixís nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que **la curació de las hernias perteneix única y exclusivament al art mecánich**, acompanyat dels coneixements anatómichs suficients.

No deu confiarse en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurreixen per hernias estranguladas, en raho á ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt pochs los que saben colocarlos; raríssims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretat vos dirá que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económich, es lo bragueret de **cautchouc** ab ressort, testimoniantho aixís lo nùmero ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omopláticħs pera evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogástricas pera corretjir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjiá especialista en le tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles d Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Diversions públicas

TEATRO FORTUNY

Gran Companyia italiana d' ópera y opereta

DE

D. EMILI GIOVANNINI

Funcions pera avuy.—Tarde: La opereta «Lubino», tercer acte de «La Sonámbula» y la sarsueleta «El duo de la Africana.—A dos cuarts de 4.

Nit: 8.ª d' abono de la 2.ª série.—La ópera en 3 actes «La Traviata».—La tiple Srta. Saroglia cantará unas bonicas «Carceleras».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.

Á tres cuarts de neu.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y ercera.
8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissaptes, (per Vilanova).
12'11 t. mercancias, segona y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m (per Vilanova).
15'8 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissaptes.

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n

De Reus á Tarragona

8'30 m.—9'47 m —2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5 50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Taragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona) 8'30 m.
De id. directe 0'30 t.
De id. id. 1'30 t
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos pera Filipinas sortirán de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y '15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe à las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucia y Extremadura, que 's deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li donaá sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10	rals.
«Quadros», per Emili Vilanova,	2	"
«La Dida», per Joseph Feliu y Codina,	2	"
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern	2	"
«Costums típicas», per id.	2	"
«Alcover», monografía, per id.	4	"
«Poesías», per Manel Marinel-lo,	2	"
«Oda á Barcelona», per Jascinto Verdaguer,	4	"
«Lo Pí de las tres brancas», per id.	2	"
«L' Aglenya», per Ramon Masifern.	4	"
«Croquis Pirenenchs», per J. Massó Torrents,	12	"
«La Fada», per id.	4	"
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó,	2	"
~~«Anant pel mon», per Santiago Russinyol,~~	16	"
«Les Cróniques catalanes», per Gabriel Turell,	12	"
«Obres catalanes», per Joseph Ixart,	20	"
«Poesías», de Joan Maragall,	8	"
«Alades», per Emili Guanyabens,	8	"
«Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias	8	"
«Montalba», per Bosch de la Trinxeria,	12	"
«Quan jo era noy», per A. de Riquer,	20	"
«Música vella», per E. Doria y Bonaplata,	12	"
«Figura y paisatge», per Narcís Oller,	12	"
«Tascant per les Serres», per J. Pons y Massaveu,	12	"
«Espectres», per Enrich Ibsen,	8	"

Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», á meytat de preu.

«Cansons Catalanas», harmonisades per Enrich Morera, han sortit:

«Sant Ramón»,	2	rals.
«Plany»,	2	"
«El Maçoudi», per Brunet y Bellet,	4	"

SECCIO CASTELLANA

«España tal cual es», per Valentí Almirall,	4	rals.
«Patria y Región», per Salvador Golpe.	12	"
«Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer.	2	"

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.

Ademés están á la venda diferentas obras de celebrats literats catalans, castellans y extranjers.

ALS VITICULTORS

Guano antifiloxerich Vilaseca

Extracte de la Circular publicada per la Societat Vilaseca y C.ª productora del Guano antifiloxérich Vilaseca à San Mori (Girona), oferintlo per segona vegada als vinicultors pera salvar los ceps del país y 'ls americans.

Dona lo nom de **Guano antifiloxérich** à una barreja de plantas comuns desmenusadas é impregnadas d' un conjunt de substancias, reconstituyents unas y propias pera exterminar la filoxera altras, formant un abono infalible pera regenerar y sostenir lo vigor de las vinyas filoxeradas.

Aquest producte te dos objectes, adobar lo cep posantlo en estat de multiplicar sa producció, y curar radicalment totas sas malaltías

Las estacions de tardor y d' hivern son las indicadas pera sa aplicació; si be que la experiencia ha demostrat que aquèsta pot ferse extensiva als mesos d' abril y maig. Se procedeix: separant la terra que rodeja lo cep fins à trobar las primeras arrels, colocant sobre aquéstas d' un á dos kilos (segons lo desenrotllo del cep) de Guano que s' aplana be, y cubrintla ab la terra aixecada y alguna mes que ha de afegirse. Lo cep queda ab aquesta operació adobat y curat á lo menos per cinch anys.

Exits comprobats, aixi en la Península com en l' extranjer, desde principis de 1890 fins à la fetxa, en ceps malalts abandonats per causa de la filoxera, sens que produhissin cap fruyt ni redoltas y ab aspecte de morts.

Pera obtenir tals cambis no basta un simple insecticida; urgeix un tractament especial. Una comparació aclara lo pensament La sava d' una planta ve á ser lo mateix y funciona de modo semblant á la sanch del cós humá. Al malalt per pobresa de la sanch se li administran substancias tónicas y nutritivas que restableixin l' ordre funcional. Al individuo que te la sanch envenenada, se 'l salva ab antiseptichs potents destructors del veneno. Ab aixó queda senzillament apuntada la manera de obrar del Guano Antifiloxérich Vilaseca en los cassos de peril que un cep pot presentar, ja estigui anémich, ja filoxerich, ó abduas cosas á la vegada, per reunir elements nutritius y reconstituyents de primer ordre y substancias antisépticas que destruheixen tot microbi y retornan la «lozanía» y 'l poder fructificador als ceps en que s' emplea.

Lo Guano Antifiloxérich Vilaseca es en síntessis: un reconstituyent antiséptich, altament económich, aplicable en tots los terrenos, é inofensiu pera las personas.

La seguritat del éxit al emplear lo Guano Antifiloxérich Vilaseca pera combatre las malaltías del cep, y 'ls relatos que á diari la prempsa fa del avans de la plaga filoxérica, han aumentat lo deber dels senyors Vilaseca y C.ª de cridar per medis més públichs la atenció dels viticultors sobre 'ls efectes de dit Guano, y avivantlos lo desitj d' aconsellar á aquets que practiquin ensaigs á fí de que 's convensin per experiencia propia de la eficacia del mateix.

Pera facilitarlos, aixi com la adquisició de circulars, demandas y cuant puga oferirse als viticultors, será precis dirigirse á cualsevol dels tres encarregats que son: un pera l' extranger, Mr. Hippolyti Jalivert, viticultor y agent internacional d' Aduanas, resident á Cerbère (Fransa), y dos pera la Península, dels cuals un resideix à Figueras, don Isidoro Vernet, professor de francés, carrer Progrés, 14, y altra á Barcelona, D. Pere Gotarra, advocat y administrador de fincas rùsticas y urbanas, carrer Basea, 35, segon.

Lo preu será á 15 céntims de pesseta lo kilo, franch d' embalatje y posat en la estació de Sant Miquel. Los pagos serán al contat.—San Mori.—Desembre 1897.—**Vilaseca y C.ª**

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Mars de 1898

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona lo dia 21 de Mars directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnifich y ràpit vapor francés

France

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Mars lo vapor «Italie»
lo dia 26 » » «Bearn»

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

Caramelos Pectorals

del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tos, Catarros, etc., netejan de mucositats l' aparato respiratori tan sols prenentne un al anarsen á dormir y altre á la matinada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus **Farmacia de Serra** Arrabal Santa Anna, 80.

Preu de la capsa 6 rals.